

PROCEDURY POSTĘPOWANIA PRACOWNIKÓW W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ORAZ ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białobrzegach

Podstawa prawna:

Procedura została opracowana na podstawie przepisów ustawy Prawo oświatowe, Karty Nauczyciela, Ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego, Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Konwencji o prawach dziecka.

**Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń,
który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków
w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia
inne zachowania świadczące o demoralizacji.**

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i Dyrektora Szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Dyrektor Szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji, gdy Szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor Szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, Dyrektor Szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

**Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa,
że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu
lub narkotyków.**

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie, ani zdrowie.
3. W sytuacji, gdy stan zdrowia ucznia budzi wątpliwości należy wezwać karetkę pogotowia w celu oceny stanu trzeźwości lub stanu zdrowia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Należy zawiadomić o tym fakcie Dyrektora Szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze Szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka należy wezwać Pogotowie lub Policję.
5. Dyrektor Szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to Dyrektor Szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie Szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Procedura postępowania w przypadku ujawnienia ucznia palącego wyroby tytoniowe i papierosy elektroniczne na terenie szkoły i w jej otoczeniu.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zatrzyma ucznia na paleniu wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych na terenie szkoły lub w jej otoczeniu powinien o tym fakcie powiadomić wychowawcę lub w przypadku jego nieobecności pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku pierwszej interwencji – uczeń otrzymuje ustne upomnienie wychowawcy wraz z pouczeniem dotyczącym konsekwencji dalszego palenia na terenie szkoły i podpisuje zobowiązanie, które jest archiwizowane w teczce wychowawcy przechowywanej w gabinecie pedagoga. Wychowawca powiadamia rodziców o zaistniałym zdarzeniu telefonicznie lub przez dziennik elektroniczny. Uczeń otrzymuje karę statutową. Zostaje wpisany na listę uczniów palących papierosy na terenie szkoły. Z przeprowadzonego zdarzenia sporządza się notatkę.
3. Przy drugiej interwencji – wychowawca klasy w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Efektem jest zawarcie kontraktu, w którym uczeń zobowiązuje się do niepalenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz bezwzględnego przestrzegania przez ucznia Statutu Szkoły i przepisów prawa. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Pedagog lub psycholog sporządza kontrakt, który podpisuje uczeń i jego rodzic. W ramach kontraktu uczeń zostaje zobowiązany do przygotowania prezentacji multimedialnej na temat szkodliwości palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych oraz przedstawienia jej na godzinie wychowawczej. Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie z punktowym systemem oceniania zachowania. Otrzymuje ponadto pisemne upomnienie Dyrektora Szkoły.
4. Trzecia interwencja – w przypadku nieprzestrzegania zaleceń przez uczniów nieletnich szkoła zastrzega sobie prawo powiadomienia Sądu Rodzinnego i Nieletnich, a w przypadku uczniów pełnoletnich wezwania Policji celem ukarania mandatem karnym. Uczeń otrzymuje pisemną naganę dyrektora oraz punkty przewidziane w Statucie.
5. Otrzymanie mandatu karnego nie wstrzymuje procedury szkolnej.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Należy odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
3. O swoich spostrzeżeniach powiadamia Dyrektora Szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa. Poinformować rodziców o obowiązujących w szkole procedurach.
4. Przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy również udzielić rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, Dyrektor Szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który powiadamia Policję.

3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia agresywnych zachowań w szkole.

1. Pracownik szkoły/ nauczyciel będący świadkiem agresji jest zobowiązany do natychmiastowej i stanowczej reakcji. Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu przerwanie zachowania agresywnego. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami.
2. Należy poszkodowanemu udzielić natychmiast pierwszej pomocy przedmedycznej, zawiadomić pielęgniarkę szkolną, pedagoga/psychologa i Dyrektora Szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów i rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary.
3. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) natychmiast wezwać karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
4. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły.
5. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.
6. Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawca/ wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
7. Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
8. W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami, uświadamiając im zasady reagowania na przemoc.
9. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia – szkoła kieruje sprawę na Policję.
10. W każdym przypadku wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły.

Procedura postępowania wobec ucznia dewastującego szkolne mienie społeczne.

1. Pracownik szkoły po stwierdzeniu aktu dewastacji mienia szkolnego informuje Dyrektora Szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
2. Pracownik ten zobowiązany jest, w miarę możliwości, do ustalenia okoliczności zdarzenia i sprawcy szkody.
3. Dyrektor szkoły w uzasadnionych przypadkach powiadamia i wzywa Policję.
4. W sytuacji gdy sprawca szkody został ustalony, informacja o tym zostaje przekazana wychowawcy i rodzicom (prawnym opiekunom) ucznia – sprawcy szkody.
5. W spotkaniu i rozmowie odnośnie zasad zadośćuczynienia lub pokrycia strat przez sprawcę i jego rodziców (prawnych opiekunów) biorą udział: Dyrektor Szkoły, wychowawca, rodzice (prawni opiekunowie) oraz sprawca szkody.
6. Wychowawca udziela kary statutowej sprawcy szkody.

Procedura postępowania w sytuacji popełnienia przez ucznia czynu karalnego.

Procedura dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach kodeksu karnego:

- art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym
- art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,
- art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków,
- art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych,
- art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny,
- art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków,
- art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu,
- art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie,
- art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży,
- art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy,
- art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik,
- art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.

1. Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia Dyrektora Szkoły.
2. Dyrektor Szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby powinny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Dyrektor Szkoły powinien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
5. Dyrektor Szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy czyn uzna za poważny lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana. Zabezpiecza ewentualne dowody lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji.

Procedura postępowania wobec ucznia będącego ofiarą czynu karalnego.

1. Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, powinna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji Dyrektora Szkoły.
2. Obowiązkiem Dyrektora Szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego.
3. Następnie Dyrektor Szkoły powinien niezwłocznie wezwać Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. W dalszej kolejności ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne.

Procedura postępowania wobec uczniów będących ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie.

W przypadku powzięcia podejrzenia, że uczeń doświadcza krzywdzenia w środowisku rodzinnym, pracownik szkoły postępuje zgodnie z obowiązującymi w szkole **Standardami Ochrony Młodzieży**.

Procedura postępowania na wypadek zamiaru próby samobójczej ucznia.

1. Pracownik szkoły będący świadkiem zamachu samobójczego na terenie szkoły jest zobowiązany do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwania pogotowia ratunkowego, poinformowania rodziców (prawnych opiekunów), Dyrektora Szkoły.
2. Następnie należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia, zapewnić opiekę uczniowi.
3. Dyrektor Szkoły powołuje niezwłocznie Zespół Kryzysowy, w skład którego wchodzi dyrektor, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca, inna wyznaczona przez Dyrektora osoba.
4. Działania Zespołu Kryzysowego:
 - a) analiza zaistniałej sytuacji,
 - b) nawiązanie kontaktu z poszkodowanym lub jego rodziną (ustalenie stanu zdrowia dziecka),
 - c) zapewnienie wsparcia psychologicznego uczniowi oraz jego rodzinie,
 - d) powiadomienie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Białobrzegach o zaistniałym zdarzeniu,
 - e) nawiązanie współpracy z innymi instytucjami państwowymi w celu rozwiązania zaistniałego problemu,
 - f) bieżące monitorowanie sytuacji.

Procedura postępowania w sytuacji, kiedy nauczyciel jest ofiarą przemocy (znieważenie nauczyciela, upokorzenie).

1. Ujawnianie sytuacji dla dobra swojego i ofiary (ujawnienie agresji uczniów zanim nauczyciel wróci na lekcję do tej samej klasy, w przeciwnym razie nastąpi kolejny atak przemocy).
2. Rozmowy pokrzywdzonego nauczyciela z innymi nauczycielami, pedagogiem, Dyrekcją (rozmowy o faktach zdarzenia).
3. Rozmowy razem z dyrektorem z każdym sprawcą przemocy (jakie były przyczyny i motywacje zachowania).
4. Poinformowanie i wezwanie rodziców.
5. Ukarami sprawców zgodnie z obowiązującym w szkole regulaminem.
6. Podpisanie kontraktów z uczniami - sprawcami agresji zobowiązujących ich do nie używania przemocy, określenie kar za naruszenie warunków kontraktu.

7. Jeśli została naruszona godność nauczyciela, zostało złamane prawo – wezwanie Policji (spisanie relacji poszkodowanego i świadków).

Procedura postępowania w sytuacji, gdy uczeń posiada na terenie szkoły niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje.

Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, itp.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
2. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia Dyrektora Szkoły a w uzasadnionych sytuacjach Policję.
3. Wychowawca wzywa rodziców ucznia do natychmiastowego pojawienia się w szkole.
4. Wychowawca bądź pedagog odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.
5. Jeżeli jest to prawnie możliwe, wychowawca lub pedagog oddaje przedmiot rodzicom oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.
6. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to substancja lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu Dyrektor Szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa Policję.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych na terenie szkoły.

1. Osoba, która wykryła kradzież, powinna bezzwłocznie powiadomić Dyrektora Szkoły/ wychowawcę podając dane osobowe ucznia.
2. Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby,

np. wychowawcy klasy/ pedagoga szkolnego/ psychologa/ lub innego pracownika wskazanego przez Dyrektora Szkoły.

3. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka/torby ucznia - może to zrobić tylko Policja!
4. W przypadku odmowy współpracy ze strony ucznia i niechęci do okazania zawartości torby/ plecaka dyrektor wzywa Policję.
5. Należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
6. Dyrektor Szkoły lub wskazana przez niego osoba (wychowawca/ pedagog/ psycholog) powinien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Z rozmowy należy sporządzić protokół podpisany przez rodziców.
7. Dyrektor podejmuje decyzję, czy powiadomić Policję. Sprawca powinien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

**Procedura postępowania w przypadku uczniów podejrzanych
o dokonywanie fałszerstwa (przedstawianie fałszywych zwolnień
i usprawiedliwień od rodziców, podrabianie/ przerabianie zaświadczeń
lekarskich, podkładanie prac innych uczniów jako własnych).**

1. W przypadku stwierdzenia fałszerstwa wychowawca powiadamia Dyrektora Szkoły.
2. Wychowawca zawiadamia rodziców ucznia i wzywa do natychmiastowego przybycia do szkoły.
3. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa.
4. Dyrektor podejmuje decyzję, czy sprawa zostanie skierowana na Policję.

**Procedura postępowania w przypadku zaistnienia w szkole sytuacji
związanych z cyberprzemocą.**

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy (zgłoszenie przez uczniów, rodziców, świadków zdarzenia, nauczycieli). Stworzenie warunków do bezpiecznego zgłoszenia zdarzenia karalnego (zapewnienie anonimowości osobie zgłaszającej, szczególnie dziecku).
2. O zdarzeniu informowany jest wychowawca klasy, w której zaistniała sytuacja cyberprzemocy.

3. Wychowawca przekazuje informację o zdarzeniu pedagogowi szkolnemu oraz Dyrektorowi Szkoły.
4. Wychowawca wraz z pedagogiem ustalają okoliczności zdarzenia oraz świadków.
5. W uzasadnionych przypadkach w procedurę włącza się nauczyciela informatyki, który pomaga zabezpieczyć dowody i/lub ustalić tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
6. Wszystkie dowody zastosowanej cyberprzemocy zbiera wychowawca wraz z pedagogiem.
7. Wychowawca podejmuje działania na rzecz natychmiastowego przerwania aktu cyberprzemocy (np. zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału, żądanie natychmiastowego usunięcia wszystkich filmów ośmieszających z telefonu sprawcy itp.).
8. Wychowawca przy pomocy pedagoga ustala, kto jest sprawcą zdarzenia.
9. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły, pedagog prowadzi rozmowę pozwalającą ustalić przyczyny dokonania cyberprzemocy. W uzasadnionych wypadkach należy udzielić sprawcy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, celem uniknięcia na przyszłość podobnych zachowań.
10. Kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi sprawcy celem omówienia zachowania dziecka, zapoznania z materiałem dowodowym oraz decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
11. W sytuacjach uzasadnionych pedagog powiadamia Policję i/lub Sąd Rodzinny o dokonaniu cyberprzemocy.

Procedura postępowania w sytuacji sekstingu, prowokacyjnych zachowań i aktywności seksualnej jako źródła dochodu osób nieletnich.

1. Zabezpieczenie dowodów (przesyłanych zdjęć, zrzutów ekranu portali, w których opublikowano zdjęcie).
2. Poinformowanie wychowawcy i Dyrektora Szkoły z zachowaniem zasad dyskrecji szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.
3. Otoczenie wszechstronną, dyskretną opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla dziecka – ofiary sekstingu, z szacunkiem dla jego indywidualności i przeżytego stresu.

4. Zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych, w przypadku upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym.
5. Wezwanie do Dyrektora Szkoły małoletniego sprawcy sekstingu i przedstawienie dowodów jego aktywności.
6. Niezależnie od zakresu negatywnych działań sprawca powinien otrzymać wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.
7. Poinformowanie o zdarzeniu rodziców i rozmowa ze sprawcą w ich obecności.
8. Pouczenie sprawcy, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało ostrzejsze konsekwencje, w tym prawne.
9. W przypadku uznania materiałów za pornograficzne Dyrektor Szkoły zgłasza incydent Policji.
10. Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.

Procedura postępowania w sytuacji łamania przez uczniów praw autorskich.

1. Przyjęcie zgłoszenia o sytuacji łamania praw autorskich należy potwierdzić formalnie, np. poprzez stworzenie notatki służbowej.
2. Powiadomić Dyrektora Szkoły i wychowawcę.
3. Należy unikać wdawania się w argumentację, pochopnego przyznawania roszczeń lub spełniania żądań, piętnowania domniemych sprawców itd. bez ustalenia wszystkich okoliczności sprawy.
4. Należy zebrać informacje przede wszystkim o:
 - a) osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.);
 - b) wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku).
5. Należy zweryfikować wszystkie informacje podawane przez zgłaszającego lub inne osoby. Jeżeli np. powołuje się on na toczące się w sprawie postępowanie karne, należy podjąć kontakt z odpowiednimi służbami celem ustalenia, czy takie postępowanie faktycznie się toczy, czego dokładnie dotyczy i jaka jest w nim rola poszczególnych

- osób. Taki kontakt najlepiej przeprowadzać za pośrednictwem adwokata lub radcy prawnego.
6. Należy sprawdzić, czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce i czy powoływane tam dowody nie zostały zmanipulowane.
 7. Szkoła powinna bazując na swojej roli wychowawczej i edukacyjnej, wykorzystać otrzymanie zgłoszenia rzekomego naruszenia do przekazania zaangażowanym osobom (a być może i wszystkim uczniom, nauczycielom i opiekunom) wiedzy na temat tego, jak faktycznie prawo reguluje tę konkretną sytuację.
 8. Jeżeli osobą, której prawa autorskie naruszono, jest uczeń należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora, aby stosownie do okoliczności ułatwić stronom ugodowe lub inne kompromisowe zakończenie powstałego sporu. Np. w przypadku, gdy ofiarą jest osoba ze szkoły, autorytet szkoły może pomóc w skłonieniu sprawcy do zaprzestania naruszeń. Z kolei w przypadku, gdy ofiarą jest osoba spoza szkoły, szkoła może pomóc sprawcy w doprowadzeniu do zaniechania naruszeń i naprawienia ich skutków bez niepotrzebnej eskalacji sporu.
 9. Dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, to uprawniony musi samodzielnie zdecydować czy zawiadamiać policję lub składać powództwo. Stosownie do roli mediatora, szkoła powinna zaangażować się natomiast przede wszystkim w ułatwianie zakończenia sporu.

Procedura postępowania w sytuacji nagłej niedyspozycji zdrowotnej ucznia.

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia, itp.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby – poprzez wyznaczonego ucznia – wzywa pielęgniarkę szkolną.
2. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców ucznia oraz ustala dalszą opiekę nad uczniem.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki, nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia wychowawcę i rodziców oraz ustala sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica.

4. Do momentu odebrania ucznia przez rodzica lub, jeśli jest to konieczne – przyjazdu pogotowia ratunkowego - uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez Dyrektora Szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie ucznia, nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia Dyrektora Szkoły i rodziców ucznia.
6. Jeśli uczeń odczuwa niedyspozycję zdrowotną w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do pielęgniarki szkolnej, następnie do wychowawcy, wicedyrektora i Dyrektora.
7. Ucznia niepełnoletniego, który źle się czuje może odebrać ze szkoły tylko rodzic lub wyznaczona przez niego osoba pełnoletnia z rodziny (babcia, dziadek, ciocia itp.)
8. Jeśli jest konieczne przewiezienie ucznia do szpitala:
 - a) uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy rodzic;
 - b) w przypadku niemożności udziału rodzica, uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły.
9. Nauczyciel lub (pielęgniarka gdy jest obecna) sporządza notatkę służbową, w której zawiera następujące informacje:
 - a) dokładną datę i godzinę zdarzenia;
 - b) miejsce zdarzenia;
 - c) imię i nazwisko ucznia oraz klasę;
 - d) opis zdarzenia i podjęte działania.

Procedury sprawowania opieki nad uczniem przewlekłe chorym w szkole.

1. Opiekę nad uczniem przewlekłe chorym lub z niepełnosprawnością w szkole sprawuje pielęgniarka szkolna.
2. W celu zapewnienia właściwej opieki nad uczniami przewlekłe chorymi lub z niepełnosprawnością w szkole pielęgniarka szkolna współpracuje z rodzicami, pełnoletnimi uczniami oraz Dyrektorem i pracownikami szkoły.
3. Współpraca obejmuje wspólne określenie sposobu opieki nad uczniem dostosowanego do stanu jego zdrowia w sytuacji konieczności podawania leków oraz wykonywania innych czynności podczas pobytu w szkole.
4. W celu zapewnienia uczniowi podczas pobytu w szkole odpowiedniej opieki oraz stosowania adekwatnych do rozwoju psychoruchowego sposobów postępowania,

rodzic przekazuje Dyrektorowi szkoły uznane przez niego za istotne dane o stanie zdrowia i rozwoju psychofizycznym ucznia.

5. Wychowawca pozyskując od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu powinien poinformować Dyrektora szkoły, pielęgniarkę szkolną o sytuacji zdrowotnej ucznia.
6. Wychowawca powinien zwołać Zespół Wychowawczy, w trakcie którego zapoznać nauczycieli ze stanem zdrowia ucznia oraz z zakresem postępowania z chorym uczniem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;
7. W przypadku nasilenia choroby u ucznia podczas pobytu w szkole pielęgniarka szkolna/ wychowawca (w przypadku jego nieobecności inny nauczyciel wskazany przez Dyrektora) niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.
8. Uczeń chorujący przewlekłe może mieć przy sobie niezbędne lekarstwa.
9. Podawanie leków podczas pobytu ucznia w szkole przez pracowników szkoły może odbywać się wyłącznie za ich pisemną zgodą oraz na podstawie upoważnienia przez rodzica.

Procedura postępowania w przypadku ucznia chorującego na astmę.

1. W przypadku wystąpienia duszności należy wezwać zespół ratownictwa medycznego (nr alarmowy 112 lub 999) oraz powiadomić rodzica ucznia – należy poinformować dyspozytora ratownictwa medycznego, że uczeń ma duszność, a w przypadku potrzeby, poprosić dyspozytora o wskazówki, jak pomóc uczniowi.
2. Należy zapewnić uczniowi spokój oraz odizolować go od osób trzecich. Pozwolić uczniowi odpocząć i przyjąć dowolną pozycję ciała ułatwiającą oddychanie.
3. Osoba opiekująca się uczniem nie powinna go zmuszać do położenia się (w czasie napadu duszności zazwyczaj dziecko woli siedzieć i podpierać się rękami).
4. Pracownik szkoły powinien zachować spokój i zachęcać ucznia do spokojnego oddychania, a także uważnie obserwować ucznia i nie pozostawiać go bez opieki osoby dorosłej.
5. Należy sprawdzić, czy uczeń posiada przy sobie leki przepisane przez lekarza do podania w napadzie astmy, jeżeli tak to powinien przyjąć je, zgodnie z zaleceniem.

6. Jeżeli brak jest dokładnych zaleceń, w miarę dostępności uczeń powinien przyjąć 2 wdychy Salbutamolu (100 mcg/dawkę) bezpośrednio z inhalatora albo przez komorę pośrednią z maską lub ustnikiem w odstępie 10–20 sekund.
7. Co 10 minut należy oceniać stan ucznia, jeżeli duszność się nie zmniejsza, w miarę dostępności powinien przyjąć kolejne 2 wdychy Salbutamolu i powtarzać tę procedurę aż do przybycia zespołu ratownictwa medycznego.

Procedura postępowania w przypadku ucznia z anafilaksją.

1. Anafilaksja jest ciężką, natychmiastową (rozwijającą się w ciągu od kilku do kilkunastu minut) reakcją alergiczną, która stanowi zagrożenie życia.
2. O jej wystąpieniu świadczy gwałtowne pojawienie się po posiłku, podaniu leku, użądleniu, wysiłku fizycznym, co najmniej dwóch z poniższych objawów:
 - 1) zaczerwienienie skóry lub pokrzywka;
 - 2) silny świąd dłoni, stóp i całego ciała;
 - 3) napad kaszlu;
 - 4) obrzęk w gardle;
 - 5) obrzęk języka;
 - 6) duszność;
 - 7) świszczący oddech;
 - 8) brak kontaktu;
 - 9) utrata świadomości.
3. W przypadku pojawienia się w/w objawów pracownik szkoły powinien wezwać zespół ratownictwa medycznego (nr alarmowy 112 lub 999) oraz powiadomić rodzica ucznia; w przypadku potrzeby poprosić dyspozytora ratownictwa medycznego o wskazówki, jak pomóc uczniowi.
4. W miarę dostępności podać autowstrzykiwacz lub ampułkostrzykawkę z adrenaliną (samodzielne podanie przez ucznia, pielęgniarkę szkolną lub nauczyciela po odpowiednim przeszkoleniu), w przednio-boczną powierzchnię uda w 1/3 jego górnej części, w następujący sposób:
 - 1) adrenalina we wstrzykiwaczu (np. Epipen):
 - a) chwycić wstrzykiwacz tak, aby dłoń była zaciśnięta w pięść wokół wstrzykiwacza, a pomarańczowa końcówka była skierowana w dół,
 - b) drugą ręką zdejmij niebieskie zabezpieczenie znajdujące się po przeciwnej stronie,

- c) trzymaj pomarańczową końcówkę ok. 10 cm od uda i przez ubranie przyciśnij mocno autowstrzykiwacz do uda aż usłyszysz „klik” rozpoczęcia podawania leku,
 - d) przytrzymaj ok. 10 sekund,
- 2) adrenalina w ampułkostrzykawce:
- a) zdejmij nasadkę igły, nie zdejmuj blokady na tłoku,
 - b) wbij igłę w udo, nie podawaj przez ubranie,
 - c) naciśnij tłok aż poczujesz opór,
 - d) przytrzymaj przez kilka sekund,
 - e) wyjmij igłę;
5. Należy pozwolić uczniowi przyjąć dowolną pozycję ciała i uważnie go obserwować, nie pozostawiając go bez opieki osoby dorosłej.
6. Po podaniu adrenaliny należy sprawdzić, czy uczeń posiada przy sobie inne leki przepisane przez lekarza do podania w przypadku wstrząsu anafilaktycznego; należy podać je zgodnie z zaleceniem, jeżeli jest to możliwe (uwaga, w przypadku utraty przytomności nie podawać leków w postaci doustnej).
7. W przypadku braku reakcji na podaną adrenalinę należy podać drugą i trzecią dawkę adrenaliny domięśniowo w odstępach 5–15 minutowych.

Procedura postępowania w przypadku ucznia z alergicznym nieżytem nosa

1. W przypadku nagłych objawów alergicznego nieżytu nosa i ewentualnie towarzyszącego zapalenia spojówek, umożliwić uczniowi zastosowanie w miarę dostępności jednej dawki leku przeciwhistaminowego w formie syropu, kropli lub tabletek.

Procedury postępowania w przypadku ucznia z atopowym zapaleniem skóry

1. Atopowe zapalenie skóry (AZS) jest przewlekłą, zapalną, niezakaźną chorobą skóry przebiegającą z okresami nasilenia objawów i remisji.
2. Zaostrzenie AZS objawia się zaczerwienieniem, zmianami skórnymi i silnym świądem skóry. W trakcie zaostrzenia choroby uczeń może uporczywie się drapać, mieć problemy z koncentracją uwagi, może wydawać się rozdrażniony i nadrużliwy.
3. W sytuacji wystąpienia potrzeby należy umożliwić i zapewnić uczniowi odpowiednie warunki do smarowania ciała emolientem.

4. Gdy objawy są nasilone i rodzic/pełnoletni uczeń poinformuje o tym szkołę należy unikać sytuacji, w których może dojść do spocenia lub nadmiernego przegrzania skóry ucznia, w tym kontrolować temperaturę w pomieszczeniach, która nie powinna przekraczać 21°C, oraz adekwatnie dobierać zakres ćwiczeń fizycznych w ramach zajęć wychowania fizycznego.
5. W miarę możliwości należy zapewnić uczniowi warunki do umycia ciała i zastosowanie emolientu po zajęciach wychowania fizycznego.
6. Ważne jest zapewnienie uczniowi optymalnego wyboru miejsca w klasie:
 - 1) w sezonie grzewczym z dala od kaloryferów, latem albo wiosną miejsce to nie powinno być w obszarze bezpośredniego nasłonecznienia,
 - 2) jeżeli w szkole znajdują się tablice przeznaczone do pisania kredą, ławka ucznia nie powinna znajdować się w pobliżu (pierwszy rząd ławek) i uczeń powinien być zwolniony z obowiązku tzw. „dyżurnego”.
7. W razie zaistnienia konieczności należy zwrócić uwagę na zachowanie przez ucznia higieny ciała, przede wszystkim dłoni i paznokci (odpowiednio skrócone);
8. W przypadku zaostrzenia AZS lub nasilenia świądu w przebiegu AZS należy:
 - 1) zredukować narażenie ucznia na stres, przypomnieć mu o zastosowaniu emolientu, stosowaniu okładów chłodzących;
 - 2) jeżeli uczeń jest ubrany za ciepło zachęć do zmiany ubioru na bardziej przewiewny;
 - 3) zachęć ucznia do wypicia wody (odpowiednie nawodnienie organizmu);
 - 4) przypomnieć o zażyciu przez ucznia leków według zaleceń lekarza prowadzącego, zgodnie z informacją uzyskaną od rodziców ucznia.

Procedura postępowania w przypadku ucznia z pokrzywką

1. U ucznia z potwierdzonym przez lekarza rozpoznaniem pokrzywki przewlekłej należy postępować według zaleceń lekarza prowadzącego, zgodnie z informacją uzyskaną od rodziców; zalecenia mogą różnić się zależnie od rodzaju pokrzywki przewlekłej zwłaszcza w przypadkach pokrzywki fizykalnej (np. wynikającej z ucisku).
2. Należy usunąć lub przerwać kontakt z czynnikiem podejrzanym o wywołanie epizodu pokrzywki.
3. Pielęgniarka szkolna powinna zmierzyć uczniowie temperaturę.

4. W przypadku pojawienia się objawów pokrzywki, w miarę dostępności uczeń powinien zażyć 1 dawkę leku przeciwhistaminowego w formie syropu, kropli lub tabletek.
5. W każdym przypadku wystąpienia pokrzywki należy wnikliwie obserwować ucznia i w przypadku epizodu zaostrzenia pokrzywki, należy powiadomić rodziców.
6. Pokrzywka/świąd, zmiany skórne są najczęstszym i pierwszym objawem anafilaksji; wystąpienie objawów anafilaksji jest obrazem reakcji alergicznej uogólnionej i wymaga postępowania jak w części procedur dotyczących postępowania w anafilaksji.

Procedura postępowania w przypadku ucznia chorującego na cukrzycę

1. Postępowanie przy hipoglikemii lekkiej

Kiedy uczeń jest przytomny, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

- a) sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie;
- b) podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbatie);
- c) NIE WOLNO zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego);
- d) ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach;
- e) zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

2. Postępowanie przy hipoglikemii średnio ciężkiej

Kiedy uczeń ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

- a) oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie;
- b) jeżeli uczeń może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 łyżeczek/ kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku);
- c) jeżeli uczeń nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

3. Postępowanie przy hipoglikemii ciężkiej

Kiedy uczeń jest nieprzytomny, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki. Uczniowi, który jest nieprzytomny NIE WOLNO podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!

- a) układamy ucznia w pozycji bezpiecznej, na boku;

- b) wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie;
- c) wzywamy pogotowie ratunkowe;
- d) kontaktujemy się z rodzicami ucznia;
- e) dopiero gdy uczeń odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli uczeń będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, cukier).

4. U uczniów leczonych pompą:

- a) zatrzymujemy pompę;
- b) potwierdzamy hipoglikemię;
- c) jeżeli uczeń jest przytomny podajemy węglowodany proste;
- d) odczekujemy 10-15 minut i badamy ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podajemy ponownie cukry proste;
- e) jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włączamy pompę i podajemy kanapkę lub inne węglowodany złożone;
- f) jeżeli uczeń jest nieprzytomny lub ma drgawki należy go położyć w pozycji bezpiecznej, podać domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwać karetkę pogotowia;
- g) po epizodzie hipoglikemii nie wolno zostawiać ucznia samego! Uczeń nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

5. Postępowanie **przy hiperglikemii**

- a) podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna);
- b) uzupełniamy płyny (uczeń powinien dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna);
- c) samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii);
- d) w razie stwierdzenia hiperglikemii uczeń nie powinien jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Procedura postępowania w przypadku ucznia chorującego na padaczkę.

1. W razie wystąpienia napadu należy:

- a) przede wszystkim zachować spokój;
- b) ułożyć ucznia w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku;
- c) zabezpieczyć ucznia przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę;
- d) asekurować w czasie napadu i pozostać z uczniem do odzyskania pełnej świadomości.

2. NIE WOLNO:

- a) podnosić ucznia;
- b) krępować jego ruchów;
- c) wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Procedura postępowania, gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej.

1. Nauczyciel zgłasza wychowawcy lub Dyrektorowi Szkoły fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia.
2. Wychowawca lub inny wyznaczony przez Dyrektora nauczyciel zabiera ucznia z klasy i w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy.
3. Wychowawca niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji. Rodzic ma obowiązek natychmiastowego odebrania dziecka ze szkoły.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), gdy nie ma zagrożenia życia i zdrowia dziecka, uczeń pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela lub wychowawcy lub innego pracownika wskazanego przez Dyrektora Szkoły.
5. W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia ucznia Dyrektor Szkoły/ wychowawca niezwłocznie wzywa pogotowie i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów).

Procedura postępowania wobec pełnoletniej uczennicy będącej w ciąży.

1. Nauczyciel, który dowiedział się, że uczennica jest w ciąży niezwłocznie informuje o tym Dyrektora oraz (jeśli nie jest wychowawcą danej klasy) wychowawcę klasy.
2. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i Dyrektor Szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz o jej sytuacji rodzinnej.
3. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i Dyrektor Szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy oraz szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzenia z nią rozmowy.
4. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny zaprasza uczennicę na rozmowę i w obecności Dyrektora wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy. W spotkaniu na prośbę uczennicy mogą brać udział jej rodzice.
5. Uczennica podejmuje - w ustalonym terminie – decyzję w sprawie form pomocy, z których chciałaby skorzystać. O swojej decyzji informuje wychowawcę klasy.

6. Wychowawca klasy i pedagog szkolny uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia. Podejmują działania, w tym kształtujące pozytywne postawy rówieśników.
7. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem zwołuje Zespół Wychowawczy i informuje nauczycieli o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o nie ujawnianiu spraw, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.
8. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym przeprowadzają zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, antykoncepcji, inicjacji seksualnej wśród uczniów.
9. Wychowawca i wyznaczeni nauczyciele wdrażają uzgodniony sposób realizacji form pomocy dla uczennicy.

Procedura postępowania wobec niepełnoletniej uczennicy będącej w ciąży.

1. Nauczyciel, który dowiedział się, że uczennica jest w ciąży niezwłocznie informuje o tym wychowawcę klasy i Dyrektora Szkoły.
2. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i Dyrektor Szkoły spotykają się, aby zebrać więcej informacji o uczennicy oraz o jej sytuacji rodzinnej.
3. Wychowawca i/lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczennicą, starając się ustalić, czy rodzice już wiedzą o ciąży oraz czy ciąża nie jest wynikiem przestępstwa (gwałtu).
4. Wychowawca klasy, pedagog szkolny i Dyrektor Szkoły ustalają formy pomocy, jakie zaproponują uczennicy oraz szczegóły dotyczące sposobu przeprowadzenia rozmowy z uczennicą i jej rodzicami (prawnymi opiekunami).
5. W sytuacji, gdy rodzice (opiekunowie prawni) nie wiedzą jeszcze o ciąży i uczennica boi się im o tym powiedzieć, może prosić o pośredniczenie w poinformowaniu ich o swojej sytuacji. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym podejmują stosowne działania z zachowaniem szczególnej ostrożności i dyskrecji.
6. Wychowawca w obecności pedagoga szkolnego i Dyrektora Szkoły informuje uczennicę i jej rodziców (opiekunów prawnych) o możliwych formach pomocy ze strony szkoły. Wyjaśnia szczegółowo warunki i zasady korzystania z każdej z przedstawionych form pomocy.

7. Uczennica z rodzicami (opiekunami prawnymi) podejmuje – w ustalonym terminie – decyzję w sprawie form pomocy, z których chcieliby skorzystać. O podjętej decyzji informują wychowawcę klasy i Dyrektora.
8. Wychowawca klasy i pedagog szkolny uzgadniają rodzaj i sposób świadczenia uczennicy i jej rodzinie pomocy i wsparcia. Podejmują działania, w tym kształtujące pozytywne postawy rówieśników.
9. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem zwołuje Zespół Wychowawczy i informuje nauczycieli o ciąży uczennicy oraz o uzgodnionym sposobie postępowania. Przypomina o potrzebie zachowania dyskrecji oraz o nie ujawnianiu spraw, które mogą naruszać dobra osobiste uczniów lub ich rodziców.
10. Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem szkolnym przeprowadzają zajęcia podnoszące poziom wiedzy z zakresu świadomej prokreacji, inicjacji seksualnej, antykoncepcji.
11. Wychowawca i wyznaczeni nauczyciele wdrażają uzgodniony sposób realizacji form pomocy dla uczennicy.

**Procedura postępowania w sytuacji nagłego wypadku, któremu uległ uczeń
podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw
śródlekcyjnych.**

Wypadek ucznia: nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli itp.), itp.

1. Nauczyciel (inny pracownik szkoły) będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku- również Dyrektora Szkoły.
3. Rodzic ucznia powinien niezwłocznie przybyć do szkoły i odebrać ucznia, a w razie konieczności- jechać z nim do szpitala.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicami lub niemożności ich przybycia - uczniowi w drodze do szpitala towarzyszy osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły.

5. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku pielęgniarkę, która sporządza protokół wypadku. Jeśli pielęgniarka jest nieobecna, nauczyciel sporządza notatkę służbową, w której zawiera następujące informacje:
 - a) dokładną datę i godzinę zdarzenia;
 - b) miejsce zdarzenia;
 - c) imię i nazwisko ucznia oraz klasę;
 - d) opis zdarzenia i podjęte działania.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałych uczniów z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
7. O każdym wypadku Dyrektor Szkoły lub upoważniony przez niego pracownik szkoły zawiadamia:
 - a) rodziców;
 - b) pracownika służby BHP;
 - c) społecznego inspektora pracy;
 - d) organ prowadzący szkołę.
8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym Dyrektor Szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
9. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, Dyrektor Szkoły (lub upoważniony przez niego pracownik) zawiadamia niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
10. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

Procedura postępowania w sytuacji ogłoszenia alarmu w szkole.

1. Uczniowie wykonują dokładnie polecenia nauczyciela.
2. Należy zachować spokój i nie ulegać panice.
3. Po przerwaniu zajęć uczniowie udają się na miejsce zbiórki drogą wskazaną przez nauczyciela.
4. Konieczne jest podporządkowanie się osobom funkcyjnym.
5. Nie wolno lekceważyć zagrożenia.

**Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły
podejrzanego pakunku, broni, materiałów wybuchowych lub innych
niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.**

1. Należy odizolować uczniów od miejsca znajdowania się podejrzanego pakunku, aby zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom.
2. Nie dotykać, nie otwierać i nie przesuwac podejrzanego pakunku/broni/innych niebezpiecznych substancji/przedmiotów.
3. W miarę możliwości okryć pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji, aby ograniczyć rozprzestrzenianie się tej substancji.
4. Należy uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów.
5. Nie używać telefonu komórkowego w pobliżu pakunku/ materiałów wybuchowych. Jednak będąc w bezpiecznej odległości wezwać Policję: tel. 997 lub 112.
6. Po usłyszeniu sygnału alarmowego należy rozpocząć ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.
7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
8. W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.

**Procedura postępowania nauczyciela w przypadku wtargnięcia napastnika
(terrorysty) do szkoły.**

1. Nauczyciel ukrywa się z uczniami w sali i zamyka drzwi na klucz.
2. Nauczyciel podejmuje działania mające na celu wyciszenie i uspokojenie uczniów.
3. Należy szczególnie zaopiekować się uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniami, którzy potrzebują pomocy – zwrócić szczególną uwagę na uczniów, którzy specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
4. Należy bezwzględnie wyciszyć telefony.
5. Poinformować Policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji.
6. Jeśli jest możliwość, zasłonić okno i koniecznie zgasić światło.
7. Nie należy przemieszczać się.
8. Nauczyciel nakazuje uczniom stanąć poniżej linii okien, schodząc ze światła drzwi.

9. Należy zejść z linii strzału i położyć się na podłodze.
10. Jeżeli padną strzały, nie wolno krzyczeć.
11. Nie wolno otwierać nikomu drzwi.
12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.

DYREKTOR
Zespołu Szkół Ponadpodstawowych
w Białobrzegach
Jolanta Babik

